

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: [shalom303@gmail.com](mailto:shalom303@gmail.com)

זאת חקת התורה אשר צנה ידוד לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליה פרה  
אדמה (קדמא ואזלא) תמימה (רביעי) (במדבר יט, ב)

כל הפרות האדומות שעשו מזמן משה ואילך נעשו ביום רביעי.

הטעם הוא (יומא ח עב) כי הפרישו את הכהן העושה את הפרה אדומה שבעה ימים קודם עשייתה והיזו עליו  
בכל יום מאפר פרה אדומה, חוץ מיום רביעי שלא הזו עליו<sup>1</sup>. אמנם הפרה הראשונה שעשה משה במדבר  
נעשתה ביום ב' בניסן שחל להיות ביום שני<sup>2</sup>. ע"כ.

ונרמז בטעמים: פרה אדמה (קדמא ואזלא) תמימה (רביעי), ההתחלה (קדמא) של הפרות הבאות  
(אזלא) תהיה ביום רביעי.

שלום המאירי

ויקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר  
לא-עלה עליה על

רבי עזרא קינולד מצא<sup>3</sup> את הגימטריא הבאה: שבעה מעשי פרה אדומה נרמזו בתיבותיה במקרא בצירוף  
גימטריא של טעמי המקרא ולמען תפארתה של תורה נעתיק בפרוטרוט רשימה נפלאה זו.

פרה (285) אדמה (כדכתיב, 50) תמימה (495) אשר (501) אין בה (68) מום (86) אשר (501) לא עלה  
(136) עליה (115) על (100). סך ביניים 2337.

והטעמים למקרא זה לפי שמות עדות המזרח: קדמא (145) ואזלא (45) מישב (י' מנוקדת קובוץ, הנקרא גם  
רביע, 352) שופר הפוך (הנקרא מהפך, 697) פשטא (390) זקף קטן (346) תביר (612) מאריך (הנקרא  
מרכא, 271) טרחא (הנקרא טפחא, 218) סוף פסוק (392) הרי 3468, וביחד בסה"כ 5805.

ז' מעשי פרה הם: מעשה ראשון - שחיטה (332). מעשה שני - קבלת (532) הדם (49). מעשה שלישי -  
הזאת (413) הדם (49). מעשה רביעי - שרפה (585). מעשה חמישי - השלכת (755) עץ (160) ארז (208)  
אזוב (16) שני (366) תולעת (906). מעשה ששי - אסיפת (551) האפר (286). מעשה שביעי - מלוי (86)  
המים (95), הקדוש (הקידוש, כראוי לכתוב כתב חסר, 406). בסך הכל 5805 והוא פלא.

<sup>1</sup> כי חששו שמא נטמא בטמא מת, וביום הראשון הזו עליו שמא זה היום השלישי לטומאתו וכן ביום השני וביום השלישי. אך ביום  
החמישי וביום השישי וביום השביעי הזו עליו שמא זה היום השביעי לטומאתו. אולם ביום הרביעי אין צריך להזות עליו כי אין זה  
יכול להיות יום שלישי לטומאת מת, שהרי הפרישו אותו שלושה ימים קודם מביתו למקום שאינו יכול להיטמא. גם אין היום הרביעי  
יכול להיות שביעי לטומאתו, שהרי עדיין לא הזו עליו ביום השלישי. וכן הזאה היא שבות (אסורה מדרבנן בשבת) ואינה דוחה שבת.  
לכן הפרישו את הכהן גדול ביום רביעי בשבוע, כדי שהיום הרביעי של ההפרשה בו אין צורך להזות עליו, יצא בשבת, שבה גם אסור  
להזות. וכן כתב הרמב"ם יד החזקה הלכות פרה אדומה ב, ה: "ברביעי בשבת היו מפרשין אותו כדי שיחול רביעי שלו להיות  
בשבת שההזייה אינה דוחה שבת והרביעי א"צ הזייה".

<sup>2</sup> במסכת שבת (פז עב) מבואר שראש חודש ניסן יום הקמת המשכן חל ביום ראשון, ומבואר במדרש (מובא ברש"י במדבר ז, א)  
בשני נשרפה הפרה.

<sup>3</sup> הדרת תורה, רבי עזרא קינולד, בתוך אוצרות התורה א', רבי משה צוריאלי, בני ברק תשסה, עמ' 537. חזר ונדפס ב"גימטריאות  
הדר התורה", הנ"ל, בני ברק תשעב, עמ' עח.

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: [shalom303@gmail.com](mailto:shalom303@gmail.com)

## לֹא-עָלָה עָלֶיהָ (מאריך טרחא) עֵל (במדבר יט, ב)

רבי מאיר מאזוז מבאר<sup>4</sup> שנרמז המעשה<sup>5</sup> המובא בפסיקתא, על גוי שרצה לרמות את החכמים והעלה על פרתו האדומה עול כל הלילה. למחרת רצה למכור את הפרה לחכמים, ואמרו לו 'שחוק באמך', כי הם הכירו שעלה עליה עול, לפי סימנים, שענייה פוזלות ושתי שערות שעל צוארה נכפפות.

וזוהו עָלָה עָלֶיהָ על, בטעם מאריך טרחא, וראשי תיבות ג' עייני"ן, ובכל אות עי"ן תגין זקופים למעלה כעין שערות, לומר לך שאם מאריך טרחא עליה תבדוק בעיניים שלה ובשערות אם זקופות, ולכן סמוך לעייני"ן נמצאים שלשה למדי"ן זקופים בתיבות 'עלה עליה על'.

## וַנִּתֶּנָּהּ אֵלֶיהָ (זקף קטן) אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן (במדבר יט, ג)

רש"י מבאר: "אלעזר - (ספרי) מצותה בסגן". מהר"ל, גור אריה על רש"י, מרחיב: "מצותה בסגן. שהרי אהרן קיים, ואפילו הכי אמר רחמנא שמצותה על ידי אלעזר הכהן (סיפרי כאן). ודוקא בפרה שנעשתה במדבר, אבל בפרות אחרות איכא מאן דאמר בכהן הדיוט, ואיכא מאן דאמר בכהן גדול (יומא מב ע"ב). והכל מודים בפרת מדבר שעל ידי סגן נעשה. ונראה דבהך סברא פליגי; דלמאן דאמר בכהן גדול לדורות, סבירא ליה דפרה במדבר היה גם כן ראוי להיות נעשה בכהן גדול, אלא מפני שהיתה נקראת על שם משה (רש"י פסוק ב) לא נעשית באהרן, שאז היתה נקראת על שם אהרן. ומאן דאמר בכהן הדיוט, סובר שגם פרה במדבר היתה ראויה להיות נעשית בכהן הדיוט, אלא שמעלה היתה לפרה שנעשתה במדבר לפי שהיא נקראת על שם משה, לכך נעשה גם כן מעלה זאת להיות נעשה היא בסגן, ולא בכהן הדיוט". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וַנִּתֶּנָּהּ אֵלֶיהָ (זקף קטן), למאן דאמר בכהן גדול לדורות, כאן היתה הקטנה של דרגת הכהן מכה"ג לסגן, ולמאן דאמר בכהן הדיוט לדורות, כאן היתה זקיפה, מעלה, לפרה, שנעשתה בסגן לכבודו של משה.

שלום המאירי

<sup>4</sup> "מעדני תורה", רבי מאיר מאזוז, אור תורה תשמג, עורך רבי ישראל כהן, עמ' שיד.

<sup>5</sup> פסיקתא רבתי - פרשה יד: "א"ר פנחס הכהן בן חמא שאמר בשם רבותינו מעשה היה שנצטרכו ישראל לפרה אדומה ולא היה מוצאים, ואח"כ מצאו אותה אצל עכו"ם אחד. הלכו ואמרו לו מכור לנו את הפרה שיש לך שאנו צריכים לה. אמר להם תנו את דמיה וטלו אותה. וכמה הם דמיה בשלשה זהובים או בד' זהובים אמרו לו ואנו נותנים עד שהם הולכים להביא את הדמים הרגיש אותו העכו"ם להיכן הם צריכים את הפרה וכיון שבאו והביאו את דמיה אמר להם איני מוכרה לכם. אמרו לו שמא להוסיף על דמיה אתה מבקש ואם אתה מבקש אנו נותנים לך כל מה שתבקש. ואותו רשע כל שהיה רואה אותם דחוקים עילה היה עליהם אמרו לו טול לך ה' זהובים והוא לא היה מבקש טול עשרה טול כ' עד שהגיעו לק' והוא לא היה מבקש ויש מרבותינו אומרים עד שהגיעו ליתן לו אלף זהובים כשקיבל עליו ליתנה להם באלף זהובים והתנו עמו והלכו להביא לו הזהובים. מה עשה אותו הרשע אמר לגוי אחר חבירו בא וראה היאך אני משחק ביהודים הללו. כלום הם מבקשים אותה ונותנים לי כל הדמים אלא מפני שלא עליה עול. הריני נוטל את העול ונותנו עליה ומשחק אני עליהם ואטול את ממונם, כן עשה. נטל את העול ונתן עליה כל הלילה. וזה היא סימנה של פרה שלא עלה עליה עול שתי שערות יש בצוארה במקום שעול נתון וכל זמן שלא עלה עליה עול שתי שערות זקופות הם ניתן עליה עול מיד שתי השערות נכפפות ועוד סימן אחר יש בה עד שלא עלה עליה עול עיניה שוות עלה עליה עול עיניה שורות והיא מתחלפת פוזלת ומסתכלת בעול כיון שבאו ליקח אותה ממנו וכל אותו הזהב בידם והראו לו הזהב מיד נכנס והעביר את העול מן הפרה והוציאה להם כיון שהוציאה להם התחילו מסתכלים בה ורואין את סימנה אותם ב' שערות שהיו זקופות שנכפפו ועוד עינים מן העול שנפלו אמרו לו טול את פרתך, אין אנו צריכים לה, שחוק באמך. כיון שראה [אותן] רשע שהחזירו לו פרתו ויצא ריקם מכל אותם הזהובים אותו הפה שאמר אני משחק בהם התחיל אומר ברוך שבחר באומה הזו ונכנס לו לתוך ביתו ותלה את החבל וחנוק את עצמו כן יאבדו כל אויבך ה'."